

ВИСНОВОК

Заслуженого діяча мистецтв України,
доцента, завідувача кафедри режисури телебачення
Київського національного університету театру, кіно і телебачення
імені І.К. Карпенка-Карого

ВІТРА ВАСИЛЯ ПЕТРОВИЧА

та наукового консультанта, кандидата мистецтвознавства,
доцента кафедри кінознавства
Київського національного університету театру, кіно і телебачення
імені І.К. Карпенка-Карого

ЖУРАВЛЬОВОЇ ТЕТЯНИ ВАСИЛІВНИ

**про творчий мистецький проєкт та його наукове обґрунтування
аспіранта творчої аспірантури кафедри режисури телебачення
Київського Національного університету театру, кіно і телебачення
імені І.К. Карпенка-Карого**

**ПОНОМАРЕНКО ОЛЕКСАНДРИ АНАТОЛІЇВНИ
«ОСОБЛИВОСТІ УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
СВІТОГЛЯДУ ТА ЇХНІЙ ВПЛИВ НА ФОРМУВАННЯ
ПОВЕДІНКОВИХ РИС СУЧАСНОГО УКРАЇНСЬКОГО
ПЕРСОНАЖА В АУДІОВІЗУАЛЬНИХ МИСТЕЦТВАХ»**

Творчий мистецький проєкт Пономаренко Олександри Анатоліївни «Особливості українського національного світогляду та їхній вплив на формування поведінкових рис сучасного українського персонажа в аудіовізуальних мистецтвах» та його наукове обґрунтування засвідчує комплексність та системність підходу до предмету дослідження, вміння працювати з різноманітними джерелами інформації, виявляє креативні та інноваційні підходи аспірантки до вирішення поставлених завдань.

У своєму творчому проєкті здобувачка порушує питання генези поведінкових рис персонажа в аудіовізуальних мистецтвах, причинності реакцій на обставини й виклики, які постають перед ним у просторі екранної драматургії. У науковій складовій О. Пономаренко вперше в українському мистецтвознавстві розглядає вплив культурних, ментальних, національних особливостей екранних героїв на формування їхніх поведінкових рис.

Основним акцентом роботи є проблематика, на якій фокусується сучасне українське кіно-телевиробництво й відповідно якими персонажами втілено важливі та нагальні питання сучасної української екранної культури.

Для підкріплення своїх позицій О. Пономаренко звертається як до ґрунтовних теоретичних праць з історії та етнології, так и до фільмового матеріалу, який якнайповніше розкриває українського героя-персонажа в історичному поступі. Дослідження здобувачки розкриває причини формування поведінки персонажів, їхні ціннісні орієнтири та мотиваційні важелі, що спонукають до проявлення тієї чи іншої дії, дозволяє створювати екранні образи, які органічно сприйматимуться глядачами на підсвідомому рівні, як знайомі поведінкові моделі.

Аналіз поведінки українських екранних персонажів матиме вплив на формування нових художніх моделей майбутніх екранних видовищ зі своїми законами та правилами. У цьому полягає наукова новизна та практична цінність творчого проєкту О. Пономаренко. Результати її роботи як над творчою складовою, так і над науковим обґрунтуванням представляють її як здібну спеціалістку в галузі режисури та драматургії, адже здобувачка відкриває можливості у розробці нових тем, нових персонажів українського екрану. Фільм О. Пономаренко має високу практичну і художню цінність.

О. Пономаренко також проявила себе як здібний педагог, вона викладає на кафедрі режисури телебачення дисципліни «Режисура театру, кіно і телебачення» та «Робота режисера з актором». Також здобувачка поставила дві вистави: «Кулешіада» та «Лісова пісня», в яких продовжувала зі студентами експериментувати і втілювати на практиці тему своєї аспірантської роботи.

Показ творчої мистецької складової проєкту «Особливості українського національного світогляду та їхній вплив на формування

поведінкових рис сучасного українського персонажа в аудіовізуальних мистецтвах» та практичної частини роботи у фільмі «Феномен поведінки» відбувся на спільному засіданні кафедри режисури телебачення та кафедри кінорежисури та драматургії Київського національного університету театру кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого 18 квітня 2025 року. За всіма параметрами фільм відповідає вимогам Стандарту вищої освіти та освітньо-творчої програми підготовки доктора мистецтва «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво».

Всю програму наукової та творчої складової виконано своєчасно і у повному згідно звітів протягом трьох років навчання.

Апробація положень дослідницької складової відображена у вигляді трьох статей у фаховий виданнях:

1. Пономаренко О.А. Синкретична сутність поведінкової природи українського екранного героя. *Культура України*. 2023. Вип. 82. С. 94–98.

<https://doi.org/10.31516/2410-5325.082.11>

2. Пономаренко О.А. Екранний герой як камертон культурної орієнтації сучасного суспільства. *Науковий вісник*. 2024. Вип. 34. С. 160–166.

<https://doi.org/10.34026/1997-4264.34.2024.305209>

3. Пономаренко О.А. Культурна орієнтація суспільства «мімікрантів». Пошук національної самоідентифікації в екранній творчості. *Культура України*. 2024. Вип. 83. С. 114–122.

<https://doi.org/10.31516/2410-5325.083.13>

Під час навчання в аспірантурі з 2019 року здобувачкою було здійснено апробації творчої мистецької складової шляхом участі в українських та міжнародних науково-практичних конференціях, зокрема:

Участь у міжнародних наукових конференціях

1. Пономаренко О. А. Еманація виконавця, як вирішальний інструмент тематичного розкриття образу екранного героя // Екранні мистецтва: методологія, навчання, інновації та досвід: V Міжн. наук. – практ. конф., м. Київ, 11 травня 2020.

**Участь у міжнародних наукових конференціях
(доповіді та публікація тез):**

1. Пономаренко О. А. Еманація виконавця, як вирішальний інструмент тематичного розкриття образу екранного героя. «Режисура екранних мистецтв: методологія навчання, інновації та досвід»: V Міжнародна науково-практична конференція. (Київ, 14 березня 2020 року). Київ : Інститут екранних мистецтв КНУТКіТ імені І. К. Карпенка-Карого, Київ, 2020.

2. Пономаренко О. А. Поведінковий прояв культурних орієнтацій українського екранного героя в сучасних аудіовізуальних творах. Глобальні інновації та спільні рішення в сучасній науці : III Міжнародна наукова конференція. Польща. Лодзь, 9 листопада 2023 р. Лодзь, 2023. С. 171–176.

3. Пономаренко О. А. Поведінка – основний виражальний засіб характеру героя в аудіовізуальному творі. Україна та Європа. Культура в глобальних викликах сьогодення» : Міжнародна наукова конференція. Київ, 20–21 вересня 2023 р. Київ, 2023. С. 123–126.

4. Пономаренко О. А. Прояв української ідентичності в поведінковій природі на прикладі фільму Олесь Саніна «Поводир». Культурні орієнтації українського суспільства у сфері аудіовізуального мистецтва : сучасні виклики та проблеми : I Міжнародна науково-творча конф. Київ, 20 березня 2024 р. Київ, 2024. С. 51–54.

5. Пономаренко О. А. Питання збереження самоідентичності українського соціуму в процесі загальної глобалізації світу. Україна у світових глобалізаційних процесах: культура, економіка, суспільство. VI

Міжн. наук.-практ.конф. Київ, 27–28 березня 2024 р. Київ, 2024. С. 191–192.

Апробація творчого мистецького проєкту:

1. Пономаренко О. А. «Безталанна. Нездійснення» – спроба переосмислення головних архетипів української ментальності у п'єсі І. К. Карпенка-Карого. Реалізація тематичного осмислення теми зради в поведінковому прояві головних героїв п'єси // Нац. Центр Театр. Мист. ім. Леся Курбаса, м. Київ, 4 грудня 2021.

2. Пономаренко О. А. Роль Міріам у виставі “Одержима” - спроба сценічної реалізації конфліктної природи українського національного героя // Нац.Центр Театр. Мист. ім. Леся Курбаса, місто Київ, м. Київ, 15-16 лютого 2022.

3. Пономаренко О. А. Мистецький вплив тематичного влучання екранного твору в емоційний світ глядача // Майстер-клас в межах показу екранних робіт ТО ВІТРЯК, Київська Мала Опера, м. Київ, 10 грудня 2021.

4. Пономаренко О. А. Практичне втілення проявів поведінкової природи українського національного героя в образному рішенні Міріам у виставі за поемою Лесі Українки «Одержима» // Камерна сцена ім.Сергія Данченка театру ім. І. Франка. м. Київ, 9 жовтня 2021.

5. Пономаренко О. А. Спроба осмислення емоційного становлення героя в контексті конфлікту бажання і страху в поетичній творчості І.Франка //Франко. Лірика. Поетично-музична комп. Київська Мала опера,м.Київ, 7 жовтня 2022.

6. Пономаренко О. А. Дослідження щільності зв'язку системи виконавець-глядач на підґрунті впізнаваності теми за рахунок поведінки героїв // Ще одна Різдвяна історія.Театралізоване видовище для дітей із центрів соціально-психологічної реабілітації. Київська Мала опера, м. Київ, 30 грудня 2021.

7. Пономаренко О. А. «Кулішіада» – спроба прогнозування тематичного спрямування українського героя. Вистава «Блаженний острів» (23 червня 2023 року). Київ: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2023.

8. Пономаренко О. А. Апробація теми мистецького наукового дослідження у викладацькій практиці. Відкритий показ курсових робіт студентів 2 курсу кафедри режисури телебачення майстерні О. Пономаренко «Крихіткі серця» (17 грудня 2023 року). Київ: Кафедра режисури телебачення, Інститут екранних мистецтв КНУТКиТ імені І. К. Карпенка-Карого, 2023.

9. Пономаренко О. А. Ціннісне проявлення архетипного українського героя. Аналіз поведінкової природи персонажів//Лісова пісня. КНУТКиТ імені І. К. Карпенка-Карого, м. Київ, 10-11 травня 2024.

10. Пономаренко О. А. Апробація теми мистецького наукового дослідження у викладацькій практиці. Відкритий показ курсових робіт студентів 3 курсу кафедри Режисури телебачення майстерні О. Пономаренко «Монумент» (17 грудня 2024 року). Київ: Кафедра режисури телебачення, Інститут екранних мистецтв КНУТКиТ імені І. К. Карпенка-Карого, 2024.

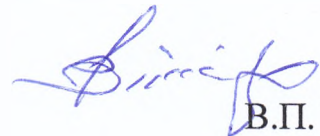
11. Пономаренко О. А. Реалізація поведінкової природи українського національного героя //Безталання. Народний музичний дитячий театр. FatasiaNew, м. Київ, 14-16 грудня 2025.

12. Пономаренко О. А. Специфіка поведінкової природи українського національного героя в проявленні теми любові//Безталання.Фестиваль «TheFestTheBest», м. Вінниця, 28-31 березня 2025.

Підсумовуючи вищезазначене, підкреслимо, що в цілому творчий мистецький проєкт Пономаренко О. А. виконаний на високому науковому та творчому рівнях, відповідає всім критеріям законодавчих вимог, а його

авторка заслуговує на допуск до захисту щодо присвоєння освітньо-творчого ступеня доктора мистецтва за спеціальністю 021 «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво».

Заслужений діяч мистецтв України,
доцент, завідувач кафедри
режисури телебачення
Київського національного університету театру,
кіно і телебачення імені І.К. Карпенка-Карого

В.П. ВІТЕР

Рецензент:
Кандидат мистецтвознавства,
доцент кафедри кінознавства
Київського національного університету театру,
Кіно і телебачення імені І.К. Карпенка-Карого

Т. В. ЖУРАВЛЬОВА

Підписи *В.П. Вітера та Т.В. Журавльової*
ЗАСВІДЧУЮ

ПРОВІДНИЙ ІНЖЕНЕР
ВІДДІЛУ КАДРІВ

копії *Григор* *Колесник*